



## ΠΕΡΙΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ 160

### ΚΥΡΙΟ ΑΡΘΡΟ

Κ. Μπαλάσκας, *Η δημοκρατία νοσεί - ο αυταρχισμός караδοκεί*

### ΣΧΟΛΙΑ

Κ. Μπαλάσκας, *Ασκήσεις επί χάρτου*

Γ. Μπασλής, *Το μάθημα των Θρησκευτικών στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση*

Στ. Πριόβολου, *Ο «προσανατολιστής»*

Μ. Μοϊάνος, *Τα παλιόπαιδα, τα ατίθασα;*

Β. Τσάφος, *Μια απροσδόκητη και αμφίσημη αλλαγή...*

### ΠΑΙΔΑΓΩΓΙΚΕΣ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΚΑΙ ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ

Δ. Ποιμενίδου, *Απόψεις και στάσεις των μαθητών/τριων στο μάθημα των Αρχαίων Ελληνικών: νέα εμπειρικά δεδομένα*

Κ. Αποστολόπουλος, Χρ. Παπαζήση, *Η ανεπαρκής διδασκαλία της Θεωρίας της Εξέλιξης στο Γυμνάσιο: Μια πρόταση για εμπλουτισμό και διδακτικό εκσυγχρονισμό του Προγράμματος Σπουδών στην ενότητα ΕΞΕΛΙΞΗ της Γ Γυμνασίου*

Τ. Κολυμπάρη, Χρ. Χατζηκωσταντής, *Το «Programme for International Student Assessment» (PISA): Διάρθρωση, Εφαρμογή και Αξιολόγηση*

Π. Ξανθίδου, *Το πείραμα μέσα από τα ελληνικά διδακτικά εγχειρίδια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης (1838-2008)*

### ΖΗΤΗΜΑΤΑ ΚΑΙ ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΕΙΣ ΤΩΝ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΩΝ ΜΑΘΗΜΑΤΩΝ ΣΤΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ (Λογοτεχνία, Ιστορία)

Σ. Καλογρίδου, *Συλλογικά υποκείμενα, άτομα και γεγονότα στο σχολικό εγχειρίδιο Ιστορίας της ΣΤ' Δημοτικού*

Ευ. Πουλιάσης, *Οι πηγές στα ιστορικά τεύχη των Κλασικών Εικονογραφημένων: «Το Χάνι της Γραβιάς» του Βασίλη Ρώτα*

Β. Παπαγιάννη, *Έφηβοι και Ιστορία: Διερεύνηση της Ιστορικής Σκέψης Μαθητών Γ Γυμνασίου*

Α. Πεχλιβάνη, *Το αλμυρό πρόσωπο της Ιστορίας: η περίπτωση της Ι. Καρυστιάνη*

Γ. Κοκορέλης, *Από τους Τρώες στις Ιθάκες (Ο Κ.Π. Καβάφης στο Γυμνάσιο)*

Κ. Διάμεση, *Δημιουργική γραφή με τον Ερνεστ Χέμινγουαιη*

### Ημερίδα: Δημιουργική Γραφή και Λογοτεχνία στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση

Παρουσιάζει η Παρασκευή Μόλαρη

Αλέξης Δημαράς, [Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης. Το Ανακοπτόμενο Άλμα. Τάσεις και Αντιστάσεις στην Ελληνική Εκπαίδευση 1833-2000](#). Αθήνα: Μεταίχιμο, 2013.

Γράφει η Γωγώ Τσατσάνη

## Περιεχόμενα

Σεμινάρια	2
Διεθνή νέα	2
Βιβλία	2
Συνέδρια,	3
Ενδιαφέροντα	3
Εκπ. προγρ.	4
Διαγωνισμοί	4
Το κείμενο του μήνα	5

## ΣΕΜΙΝΑΡΙΑ

→ **NEO: Αξιοποίηση της Τέχνης στην Εκπαίδευση 2016-2017**, εξ αποστάσεως επιμορφωτικό πρόγραμμα 200 ωρών. Πληρ. [adulteduc2@gmail.com](mailto:adulteduc2@gmail.com)

→ **NEO: Σεμινάριο** του Εβραϊκού Μουσείου Ελλάδος για εκπαιδευτικούς «**Διδάσκοντας για το Ολοκαύτωμα στην Ελλάδα**», Καρπενήσι, 8-9 Δεκεμβρίου 2016.

→ **Το ιερό στη ζωή και την τέχνη**. Ένας κύκλος σεμιναρίων στο βιβλιοπωλείο ΕΝ ΠΛΩ (Κέντρο Atrium, Χαριλάου Τρικούπη 6-10, Αθήνα) Κρατήσεις: 2111198900901, [admin@ainosculture.org](mailto:admin@ainosculture.org)

→ **NEO: Εξ Αποστάσεως Επιμορφωτικό Πρόγραμμα:** «Η Αξιοποίηση του web 2.0 στο Σύγχρονο Σχολείο - Από τη Θεωρία στην Πράξη με έμφαση στη Συνεργασία, τη Δημιουργικότη-

τα και την Κριτική Σκέψη». Διοργ. Παν/μιο Κρήτης

→ **Σεμινάριο** ΚΕΕΛΓ Ακαδημίας Αθηνών 2016-2017.

→ **Δεύτερη περίοδος: "Πειραματικό εργαστήριο στη βιωματική μάθηση και στη σχολική θρησκευτική αγωγή"** από το Εργαστήριο Ιστορίας και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Αιγαίου, **28/11-23/12**, με online εξ αποστάσεως συναντήσεις, 6977745370 [makoulia@theol.uoa.gr](mailto:makoulia@theol.uoa.gr)

→ **Πρόγραμμα μαθημάτων** στη Στοά του Βιβλίου για το 2016

→ **Μουσείο Σχολικής Ζωής:** Έναρξη **προγραμμάτων εξ αποστάσεως**

→ **Διαδικτυακά Σεμινάρια επιμόρφωσης ακαδημαϊκού έτους 2016-2017.** Διδακτική και

Διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας, Διοίκηση Σχολικών Μονάδων και την Εκπαιδευτική Ηγεσία. Διοργάνωση: Ελεύθερο Πανεπιστήμιο Πολιτών. Πληροφορίες: <http://www.elppo.gr>

→ Το **Κέντρο Ελληνικού Πολιτισμού** διοργανώνει προγράμματα **online εκμάθησης** της ελληνικής γλώσσας. Τηλ: 210 5238149, [yassia@hcc.edu.gr](mailto:yassia@hcc.edu.gr)

ΙΕΠ: [Κριτήρια Αξιολόγησης](#) για Γλώσσα και Λογοτεχνία Γυμνασίου

## ΔΙΕΘΝΗ

→ **ÉDUQUER À L'EMPATHIE** : OÙ EN SOMMES-NOUS ? 19-21/5/2017, Mans, France. [empathie2017@sciencesconf.org](mailto:empathie2017@sciencesconf.org)

→ A two-day symposium, "Aristophanic Laughter: How Was/Is Old Comedy Funny?",

will be held at King's College London on July 3rd-4th 2017. Abstracts to [edith.hall@kcl.ac.uk](mailto:edith.hall@kcl.ac.uk), by 24th December 2016 .

## BIBΛΙΑ

**Τσιάρρας, Αστέριος.** [Η αυτοσχέδια θεατρική έκφραση στη σχολική τάξη](#). Αθήνα : Εκδόσεις Παπαζήση, 2016.

**Δερτιλής, Γιώργος Β.,** [Επτά πόλεμοι, τέσσερις εμφύλιοι, επτά πτωχεύσεις, 1821-2016](#). Αθήνα : Πόλις, 2016.

**Traverso, Enzo.** [Η ιστορία ως πεδίο μάχης:](#) Ερμηνεύοντας τις βιαιότητες του 20ού αιώνα. μετάφραση Νίκος Κούρκουλος. Αθήνα : Εκδόσεις του Εικοστού Πρώτου, 2016.

**Steiner, George.** [Περί λόγου, τέχνης και ζωής:](#) Κείμενα στο New Yorker επιμέλεια Robert Boyers · μετάφραση Γιώργος Λαμπράκος. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη, 2016.

**Παναγιωτόπουλος, Βασίλης** (εισαγωγή, σχόλια, επιμέλεια), [Δύο Πρίγκιπες στην Ελληνική Επανάσταση](#). Επιστολές αυτόπτη μάρτυρα και ένα υπόμνημα του πρίγκιπα Γεώργιου Καντακουζηνού Μετάφραση:Χρίστος Οικονόμου. Αθήνα: Ασίνη, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών. 2015

## ΣΥΝΕΔΡΙΑ - ΗΜΕΡΙΔΕΣ - ΔΙΑΛΕΞΕΙΣ

→ [Κύκλος ομιλιών και θεματικές ξεναγήσεις](#) στο κέντρο της Αθήνας εγκαινιάζεται η συνεργασία του Ιδρύματος Λασκαρίδη με το Μουσείο της Πόλεως των Αθηνών - Ίδρυμα Βούρου-Ευταξία με θέμα την Αθήνα στα τελευταία χρόνια της οθωμανικής κυριαρχίας και κατά την περίοδο της βασιλείας του Όθωνα.

→ [Διαδρομές του παρελθόντος: Ο εμφύλιος πόλεμος στην ιστοριογραφία, τη δημόσια ιστορία και τη μνήμη](#), Αθήνα, **2-3 Δεκεμβρίου 2016**. Διοργάνωση: Αρχαία Σύγχρονης Κοινωνικής Ιστορίας.

→ **NEO:** [Συνέδριο στο Μουσείο Μπενάκη](#): Μουσεία και Τουρισμός: μία σχέση σε εξέλιξη, **8 Δεκεμβρίου 2016**.

→ **NEO:** «Shoah» - «Ο τελευταίος των αδικών». [Δύο διημερίδες](#) της Ελληνικής Ψυχαναλυτικής Εταιρείας σε συνεργασία με το Ινστιτούτο Γκαίτε Αθηνών και την υποστήριξη της Ελληνικής Ψυχιατρικής Εταιρείας, Ινστιτούτο Γκαίτε Αθηνών, **2-3 και 9-10 Δεκεμβρίου 2016**.

→ **NEO:** [Ημερίδα](#) για τα φιλολογικά μαθήματα στο 2ο Πειραματικό Γυμνάσιο Αθηνών **10 Δεκεμβρίου 2016**.

→ **NEO:** [Επιστημονική Ημερίδα](#): Δεύτερη Γραφή: Ο Παπαδιαμάντης στις άλλες τέχνες, Πάτρα, **14 Δεκεμβρίου 2016**.

→ **NEO:** Διημερίδα αφιερωμένη στη Βυζαντινή Ποίηση, Αθήνα, **16-17 Δεκεμβρίου 2016**. Δείτε [πληροφορίες](#) για τους χώρους διεξαγωγής.

→ **NEO:** [Κύκλος ομιλιών](#) του ΕΙΕ: Η κοινωνία της γραφής στο Αιγαίο της 2ης χιλιετίας π.Χ, 6, 13, 20 Δεκεμβρίου 2016

→ **NEO:** Το Τμήμα Ιστορίας και Αρχαιολογίας της Φιλοσοφικής Σχολής του ΕΚΠΑ διοργανώνει στην Αθήνα [Διεθνές Συνέδριο](#) με θέμα «**Πόλεις σε κρίση στην Ευρώπη (από τον 12ο αι. μέχρι σήμερα)**». **2 - 3 Φεβρουαρίου 2017**. [mparath@arch.uoa.gr](mailto:mparath@arch.uoa.gr)

→ **NEO:** Ο Τομέας Γλωσσολογίας του Τμήματος Φιλολογίας του Α.Π.Θ. διοργανώνει την [38η Συνάντηση Εργασίας](#) στις **28 Απριλίου 2017** με θέμα: **Αρχαία ελληνική, νέα ελληνική και εκπαίδευση**

→ [9ο Πανελλήνιο Συνέδριο των εκπαιδευτικών για τις ΤΠΕ - Αξιοποίηση Τεχνολογιών της Πληροφορίας και της Επικοινωνίας \(ΤΠΕ\) στην Διδακτική Πράξη](#). Σύρος, **2-4 Ιουνίου 2017**.

Ένα φωτογραφικό [αφιέρωμα](#) στο Δεκέμβριο του 1944 με το φακό του Dmitri Kessel.

«Ο Ντμίτρ Κέσελ ήταν εδώ, κάτω από την Ακρόπολη, στις 3 Δεκεμβρίου 1944. Τότε που πολλά όνειρα έγιναν εφιάλτες και ο ηρωισμός, η αγωνία και το πάθος μάτωσαν αυτή την όμορφη χώρα. Σας στέλνει, μέσα απ' την καρδιά του, όσα θραύσματα μάζεψε από εκείνα τα γεγονότα. Τη δική του φωτογραφική μαρτυρία».

## ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΑ

→ [Τελετή απονομής](#) βραβείων του 4ου Πανελληνίου Λογοτεχνικού Διαγωνισμού Πρωτόλειου Διηγήματος 2015-16, 4/12/2016

→ Ενδιαφέρουσες συναντήσεις για την Ιστορία μετά τη θεατρική απόδοση του έργου [Κιβώτιο](#) του Άρη Αλεξάνδρου

→ [Κριτήρια αξιολόγησης](#) από το ΙΕΠ (Γλώσσα και Λογοτεχνία στο Γυμνάσιο)

→ Αναρτήθηκε [υλικό](#) και δημιουργήθηκε helpdesk για τα Νέα Ελληνικά Α και Β ΕΠΑΛ

→ Σχολική προβολή ταινίας "Ma vie de courgette", 8 Δεκεμβρίου 2016, Γαλλικό Ινστιτούτο. Πληρ. [sce@ifra.gr](mailto:sce@ifra.gr)

Γαλλικό Ινστιτούτο Ελλάδος (Σίνα 31 - Αθήνα)

→ Νέα, διορθωμένη ηλεκτρονική έκδοση του βιβλίου [Σελιδοδείκτες](#). Οδηγός ανάγνωσης για τη λογοτεχνία

→ The web we want: Χρήσιμο [εγχειρίδιο](#) που μεταφράστηκε και στα ελληνικά

→ [Κύκλος δράσεων](#) Μουσείου Βυζαντινού Πολιτισμού Θεσσαλονίκης: Ένα έκθεμα διηγεί-

ται (Σεπτέμβριος, Οκτώβριος και Δεκέμβριος 2016)

→ [Συλλογή λογοτεχνικών και κριτικών κειμένων](#) για την υποστήριξη της διδασκαλίας στο μάθημα της λογοτεχνίας

→ [Αναγόρευση](#) του Τίτου Πατρίκιου σε επίτιμο διδάκτορα του Τμήματος Ξένων Γλωσσών, Μετάφρασης και Διερμηνείας του Ιονίου Πανεπιστημίου.

→ Ενεργός Πολίτης Μέσα κι Έξω από την Τάξη: [Ένας Οδηγός Έμπνευσης και](#)

### [Δράσης](#)

για την Εκπαιδευτική Κοινότητα από την ActionAid

→ [Χρειάζονται κι άλλοι νεκροί για να δοθούν εγγυήσεις ασφάλειας στους καταυλισμούς;](#)

→ [Ανακοινώθηκαν τα βραβεία της Εταιρείας Συγγραφέων](#)

→ [Shakespeare lives in schools](#), μαθητικό φεστιβάλ, 9-10 Δεκεμβρίου, Μέγαρο Μουσικής Αθηνών

## ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

- **Ίδρυμα Λασκαρίδη:** Προγράμματα ψυχικής υγείας α) "Πρωθώντας την καλή πρακτική στον Αυτισμό: ενίσχυση των γνώσεων, των δεξιοτήτων και της κατανόησης των εκπαιδευτικών και άλλων επαγγελματιών σε Αγγλία, Ελλάδα και Ιταλία", β) [Διεθνές ερευνητικό πρόγραμμα επιμόρφωσης](#) εκπαιδευτικών για την υποστήριξη παιδιών με προβλήματα συμπεριφοράς στην τάξη. Πληρ. τηλ: 210-4297540 - 1 - 2, Fax: 210-4296024
- Οι εκδόσεις **ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ** προσκαλούν εκπαιδευτικούς και μαθητές να επισκεφθούν τον **ΠΟΛΥΧΩΡΟ** (Ιπποκράτους 118, Αθήνα) και να συμμετάσχουν στα [εκπαιδευτικά προγράμματα](#) που διοργανώνουν για μαθητές Νηπιαγωγείου και Δημοτικού. Πληρ. Δαρεία Τζαννετάκη paidiko@metaixmio.gr, 211 3003500, εσωτ. 268.
- **Μουσείο Ηρακλειδών:** Δείτε μερικά από τα φετινά [προγράμματα](#). Η σελίδα ανανεώνεται. Πληροφορίες: 211 012 6486
- **Πολιτιστικό Ίδρυμα Ομίλου Πειραιώς:** [Πληροφορίες](#) και αιτήσεις 210 3256927, Α. Τράντα.
- **Τμήμα Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων του Ιδρύματος της Βουλής των Ελλήνων για τον Κοινοβουλευτισμό και τη Δημοκρατία.** [Προγράμματα](#). Πληρ. 210 3692429, 2103692106
- **Το Εβραϊκό Μουσείο** έχει σχεδιάσει και υλοποιεί εκπαιδευτικά προγράμματα. Δείτε το πρόγραμμα [Crocus](#). 210 3225582, E-mail: otrvezza@jewishmuseum.gr www.jewishmuseum.gr
- **Θεματικές παρουσιάσεις:** Το **Μουσείο Ακρόπολης** δίνει στους επισκέπτες τη δυνατότητα να συμμετάσχουν σε παρουσιάσεις επιλεγμένων εκθεμάτων από τους Αρχαιολόγους - Φροντιστές. [info@theacropolismuseum.gr](mailto:info@theacropolismuseum.gr) Τηλ.: 210 9000900
- **Μουσείο Παιδικής Τέχνης:** εικαστικά εργαστήρια. 21033126212103312750, www.childrensartmuseum.gr.
- **Στέγη Γραμμάτων και Τεχνών:** [Εκπαιδευτικά προγράμματα](#) για παιδιά, εφήβους, οικογένειες και ενήλικες.
- **NEO: Ξένος ή Ξένιος:** Εκπαιδευτικά προγράμματα της **ActionAid**. Πληρ. 210-9211029.
- **NEO: Ιστορικό Αρχείο της Εθνικής Τράπεζας:** [Εκπαιδευτικά προγράμματα](#). Πληρ. 210 8807799 ha-nbg@nbg.gr
- **NEO: «Ψάξε, ψάξε και θα το βρεις | Παίζοντας με τη δημοσιογραφική πράξη»** προσφέρεται δωρεάν για μαθητές Γυμνασίου στο χώρο του Μορφωτικού Ιδρύματος της ΕΣΗΕΑ. Πληρ. 2105241624, 6973823425, 6974188933
- **NEO:** Βιωματικά προγράμματα από το **Πολεμικό Μουσείο** Αθήνας, βασισμένα στα σχολικά εγχειρίδια Ιστορίας. Πληρ. 2107244464
- **NEO:** Υιοθεσία [αρχαίων θεάτρων](#). Μαθητές ξεναγούν μαθητές στα αρχαία θέατρα
- **NEO:** Εκπ. Προγράμματα στο Μέγαρο Μουσικής για [παιδιά](#) και [ενήλικες](#), για [επισκέψεις σχολείων](#), [θεατρικές παραστάσεις](#) για παιδιά.
- Εκπ. πρόγραμμα **«Το Λιμάνι και ο Άνθρωπος»** υλοποιείται από το Βιοτεχνικό Βιομηχανικό Εκπαιδευτικό Μουσείου Λαυρίου στον Επιβατικό Σταθμό Λιμένος Λαυρίου, Πληροφορίες 2292025575
- **NEO:** Ομάδα Δρω. [«Μια μέρα στην Αρχαία Ελλάδα»](#)

## ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΟΙ

- [Διαγωνισμός Διηγήματος](#) - δημιουργία πολυτροπικού κειμένου (για τα Γυμνάσια της Αττικής) και [Διαγωνισμός Ιστορίας](#) (για τα Γυμνάσια και τα Λύκεια της Αττικής) από τα εκπ. Νέα Γενιά Ζηρίδη. Πληρ. paramythi@ziridis.gr, ziridis@ziridis.gr
- [Διαγωνισμός εικαστικής δημιουργίας](#) (6-16 ετών) **«Ρωμικός + Ιουλιέτα x6»**. Διοργάνωση: Μέγαρο Μουσικής Αθηνών και British Council. Πληρ. education@megaron.gr
- [5ος Πανελλήνιος Λογοτεχνικός Διαγωνισμός Εφηβικού Διηγήματος και Ποίησης](#) «Γρηγόρης Πεντζίκης» για μαθητές και μαθήτριες β' βαθμιας εκπαίδευσης. Πληρ. 2521351223, 2521351224.
- Πανελλήνιος Διαγωνισμός Λόγου και Τέχνης: [Του κύκλου τα γυρίσματα](#). Ο διαγωνισμός απευθύνεται σε μαθητές Γυμνασίου και Λυκείου (13/9/2016 - 13/1/2017) doramenti968@gmail.com
- Διαγωνισμός Κύπρος-Ελλάδα **-Ομογένεια: εκπαιδευτικές γέφυρες**. Πληρ. serreschools@gmail.com
- Διαγωνισμός [Odysseus II](#)
- Μαθητικός Διαγωνισμός Δημιουργίας Βίντεο με θέμα «Το Παιδί θύμα του Ολοκαυτώματος» (για μαθητές Λυκείου). Πληρ. te-ds@minedu.gov.gr, 2103442840, 2103442786
- [Παιδικοί και Εφηβικοί Διαγωνισμοί](#) από την Ένωση Ελλήνων Λογοτεχνών

## Επιστημονική ένωση ΝΕΑ ΠΑΙΔΕΙΑ

Χαρ. Τρικούπη 31,  
10681 Αθήνα  
Τηλέφωνο: 2103636007  
Ηλ. ταχυδρομείο:  
neapaideia\_journal@gmail.com,  
neapaideia@yahoo.gr

### Δύσκολον θρέμμα άνθρωπος

www.neapaideia-glossa.gr



### Κρατούσε ένα πολυκαιρισμένο χαρτί...

Αγαπητή Νάντια,

Εδώ είναι βράδυ και ώρα δώδεκα. Το κόκκινο και το πράσινο κοιμήθηκαν. Μέσα στην ησυχία μπορείς ν' ακούσεις το τρίξιμο απ' τα παράνομα όνειρά τους την ώρα που καίγονται πάνω στα βλέφαρα. Ή το φθινόπωρο σ' ένα παντζούρι που χτυπάει. Ή τη βρύση του μπάνιου που στάζει τη μοναξιά των βυθισμένων σπιτιών της Υλίκης. Κάπου μακριά, οι ξεχασμένες αγέλες των λύκων σου ξεσκίζουν το χρονικό μιας παλιάς ευτυχίας.

Θ' αναρωτιέσαι πώς βρήκα την ταχυδρομική σου διεύθυνση. Λοιπόν, την περασμένη Κυριακή (γιατί είθισται τις Κυριακές μόνο να γίνονται θαύματα), επανέλαβα ένα παλιό τελετουργικό -αιφνιδιασμού της τύχης ή ετοιμότητας μπροστά στο θαύμα; αδιάφορο.

Μετά από άσκοπες περιπλανήσεις στην πόλη, κατέληξα στα παλιατζίδικα του Saint-Ouen, όπου ανάμεσα σε γκραβούρες, πορσελάνινες κούκλες, ξεχαρβαλωμένα πιάνο, μια ανέκδοτη μπαλάντα του Βιγιόν (φιλολογικός θησαυρός αλλά δεν μ' ενδιέφερε) και μια σχολιασμένη έκδοση του Ρενέ Σαρ, βρήκα έναν παλιό άνθρωπο που με νόμιζε για πεθαμένο και συνεχώς με αποκαλούσε Ανδρέα.

Αυτός μου υπέδειξε ένα γαλάζιο μονό γάντι που μες στην κλειστή του παλάμη κρατούσε πεισματικά ένα πολυκαιρισμένο χαρτί με μια διεύθυνση κι αμέσως σκέφτηκα, με μια βεβαιότητα που σε λίγο έγινε εμμονή, ότι δεν μπορεί παρά να είναι η δική σου.

Οσο για μένα, δεν έχω αλλάξει και πολύ. Εξακολουθώ να είμαι χαραγμένος με διαμάντι, ίδιος κι अपαράλλαχτος όπως το 1918 στην πλατεία Panthéon, όπως στο Manoir d' Ango το 1927, όπως, με κάποιες παραλείψεις πράξεων και ονειροπολήσεων στο Παρίσι της Πανεπιστημίου 10 το 1995, με απουσία πάντα επαρκών ενδείξεων για το ποιος είμαι. Γι' αυτό, Νάντια, σου γράφω.

Επειδή σε γνώρισα στο τέλος κάποιου θλιβερού απομεσήμερου της 4ης Οκτωβρίου και σε βάφτισα μ' αυτό το όνομα: επειδή Νάντια στα ρωσικά είναι η αρχή της λέξης ελπίδα κι επειδή δεν είναι παρά η αρχή της.

Αναπολώ εκείνη την εποχή σαν ένα ταξίδι περιπλάνησης στη Σενεγάλη ή στον Ορενόκο που δεν ευοδώθηκε. Ή σαν το όραμα εκείνου του δάσους που γέμισε τα μάτια σου όταν πρωτοδιάβασες τους στίχους μου.

Ή σαν τις ολλανδικές καραμέλες που δήθεν έψαχνες όταν τυχαία σε συνάντησα ένα πρωί στην οδό Chaussée-d' Antin. Ακόμα αναρωτιέμαι πώς να είναι η γεύση τους.

(Αναφέρεται στη «Νάντια» του Αντρέ Μπρετόν)

Δημήτρης Αγγελής, ΕφΣυν, 13/11/2016